

[Baagø-Hansen.]

nogen som helst mulighed for at fange ål udfor deres grund. Ålefiskeriet samler sig om de bestemte kyststrækninger, hvor åiene går. Retten til opstilling af ålegårde og udnyttelsen af de særlige rettigheder, som nogle har fået tilstået i længst forgangne tider, og som siden er gået i arv eller er blevet hævd, kan efter kommissionens grundige undersøgelser og overvejelser ikke opfattes som en ejendomsret, der er ukrænkelig i henhold til den nugældende grundlovs § 73. Den må snarere opfattes som en brugsret, en fortrinsret, en almindelig formueret, og denne opfattelse styrkes af de meget udførlige udtalelser, der er indhentet hos professor Poul Andersen, samt af kammeradvokatens udtalelser, som findes optrykt i kommissionens betænkning.

Begge de herrer udtaler desuden, at det er hævet over enhver tvivl, at ålegårdsretten ikke vil kunne afløses, uden at der ydes erstatning, og herom har der da også i kommissionen hersket enighed. Vi kommer derved frem til spørgsmålet om erstatning: Hvem skal have erstatning, hvor meget skal der ydes, efter hvilke retningslinier o. s. v.?

Jeg kan for mit vedkommende i det store og hele erklære mig tilfreds med den udformning, lovforslagets § 12 har fået. Jeg synes, at man må sige, at alle berettigede hensyn er tilgodeset. At den, der ikke under en eller anden form har udnyttet sin ålegårdsret i de sidste 10 år, udelukkes fra at få erstatning, kan der efter de sagkyndiges udsagn ikke rejses berettigede indvendinger imod. Dette synspunkt forfægtede kommissionens formand, professor Illum, bl. a. med stor styrke under kommissionens arbejde. Skulle der imidlertid under udvalgsarbejdet komme nye synspunkter frem vedrørende dette forhold, er vi naturligvis villige til at tage disse op til overvejelse. Forslaget åbner for mig at se rimelig mulighed for at rejse krav om erstatning, men jeg er indforstået med — noget, som også det ærede medlem hr. Damsgaard pegede på — at vedtager

vi forslaget bestemmelser om 10 års grænsen for ret til at rejse krav, udelukker vi på forhånd dem, der ikke har udnyttet deres ålegårdsret. Som sagt er vi rede til at drøfte dette spørgsmål nærmere i udvalget.

Vi er enige i, at der bør tages hensyn til grundskyldpromillen i de enkelte sognekommuner ved fastsættelsen af den kapitalisationsfaktor, der skal benyttes ved erstatningens udregning, og vi er ligeledes enige i, at den gennemsnitlige årlige leje for årene 1949—53 eller en til denne svarende sum, ansat efter skøn, skal lægges til grund for erstatningsydelsens udredning.

Derimod kan vi fra vor side ikke uden videre anerkende, at anvendelsen af redskaber, som ikke nøje svarer til dem, ålegårdsnævnene eller ålegårdsøvernævnet har kunnet godkende som ålegårde, skal kunne medføre en nedættelse af erstatningen fra 14 gange lejen til 11 gange lejen, og vi forbeholder os ret til at søge denne bestemmelse ændret eller omformet under udvalgsbehandlingen.

Vi tager ligeledes forbehold med hensyn til bestemmelsen i § 13 A, hvorefter den, der i øjeblikket er lejer af en ålegårdsrettighed, skal svare den gennemsnitlig betalte leje for tiden 1949—53 med det fulde beløb fremover, hvis han ønsker at fortsætte fiskeriet, og vi gør det, fordi vi i kommissionen var enige om kun at ville kræve 75 pct. af den gennemsnitlige leje, idet man finder det rimeligt at reducere lejen noget under hensyn til, at lejetiden 20 år må betragtes som en overgangsform til frit fiskeri.

Ved forslaget om at udstrække tiden for rettighedernes fuldstændige afløsning og dermed for overgangen til frit fiskeri til et tidsrum af 20 år opnår man, at staten ved udleje af rettighederne, efterhånden som afløsningen finder sted, tildels skaffer sig kompensation for erstatningsydelsen. Kommissionen har (side 40—41 i betænkningen) opstillet en sandsynlighedsberegning over erstatningsudgiften, hvorefter den samlede udgift er opgjort til ca. 435 000 kr. Hertil kommer så udgiften til kommissio-